

**VŠĮ PANEVĖŽIO PALAIKOMOJO GYDymo
IR SLAUGOS LIGONINĖ
(Kodas 148446294)**

PATVIRTINTA

VŠĮ Panevėžio palaikomojo gydymo ir slaugos
ligoninės direktoriaus

2026 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. V-10

**BENDROSIOS PRAKTIKOS SLAUGYTOJO
PAREIGINIAI NUOSTATAI Nr. 77**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. VŠĮ Panevėžio palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės (toliau – ligoninė) bendrosios praktikos slaugytojas (toliau – bendrosios praktikos slaugytojas) yra darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį.
2. Bendrosios praktikos slaugytojo pareigybė reikalinga užtikrinti kokybišką, saugų ir teisės aktų reikalavimus atitinkantį bendrosios slaugos praktikos paslaugų teikimą pacientams.
3. Bendrosios praktikos slaugytoją skiria ir atleidžia iš pareigų, nustato jo pareigybinį atlyginimą ir sudaro su juo darbo sutartį ligoninės direktorius (toliau – direktorius).
4. Bendrosios praktikos slaugytojas tiesiogiai pavaldus vyriausiajam slaugytojui.

II. BENDRIEJI KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

5. Bendrosios praktikos slaugytojas turi atitikti šiuos reikalavimus:
 - 5.1. turėti bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją, įgytą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 5.2. turėti galiojančią bendrosios slaugos praktikos licenciją verstis slaugos praktika Lietuvos Respublikoje;
 - 5.3. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 nustatyta tvarka;
 - 5.4. mokėti lietuvių kalbą pagal trečiąją valstybinės kalbos mokėjimo kategoriją, nustatytą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimu Nr. 1688 „Dėl Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų patvirtinimo ir įgyvendinimo“.

III. SPECIALIEJI KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

6. Žinios ir įgūdžiai, reikalingi profesinei veiklai:
 - 6.1. žinoti dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus, asmens duomenų apsaugos principus, medicinos statistikos pagrindus, sveikatos draudimo pagrindus, sveikatos teisės pagrindus, sveikatos priežiūrą reglamentuojančius teisės aktus, sveikatos stiprinimo principus ir ligų profilaktiką, naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus, mokėti jomis naudotis;
 - 6.2. išmanyti darbuotojų saugos ir sveikatos principus, higienos normų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklą, reikalavimus, profesinės etikos nuostatas, fizinių, psichologinių, kultūrinių, etninių, ekonominių, politinių ir aplinkos veiksnių įtaką žmogaus sveikatai, žmogaus organizmo anatominius ir fiziologinius ypatumus įvairiais amžiaus tarpsniais, bendras organizmo reakcijas į patologiją, patologinius procesus, vykstančius žmogaus organizme, asmens sveikatos būklės pokyčius, sutrikimus, ligų plitimo būdus ir galimas komplikacijas, vaistinių preparatų farmakokinetikos ir farmakodinamikos pagrindus, vartojimo ypatumus ir vaistinių preparatų laikymo taisykles, medicinos priemonių, reikalingų asmens sveikatos priežiūros paslaugoms pagal Lietuvos medicinos normoje nustatytą bendrosios praktikos slaugytojo kompetenciją teikti, veikimo ir valdymo principus, medicinos priemonių paruošimo dezinfekcijai ir sterilizacijai būdus, biomedicininį tyrimų atlikimo principus, dietetikos principus, imunoprofilaktikos principus ir jos įtaką sveikatai, skausmo valdymo principus,

slaugos procesą, slaugos modelius, įvairaus amžiaus asmenų, turinčių fizinės ir psichikos sveikatos sutrikimų, slaugos ypatumus, specializuotos slaugos principus, pacientų sveikatos būklės vertinimo principus, pagrindinius medicininės reabilitacijos principus, metodus ir priemones, tanatologijos pagrindus.

IV. BENDROSIOS PRAKTIKOS SLAUGYTOJO FUNKCIJOS

7. Bendrosios praktikos slaugytojas vykdo tokias funkcijas:

7.1. pagal kompetenciją konsultuoja sveikus ir sergančius asmenis:

7.1.1. įvertina asmens sveikatos būklę;

7.1.2. įvertina ir valdo paciento sveikatos rizikos veiksnius;

7.1.3. valdo lėtinėmis ar užkrečiamosiomis ligomis sergančių pacientų sveikatos būklę ir vykdo pacientų, sergančių šiomis ligomis, stebėseną;

7.1.4. į paciento lėtinių ligų valdymą įtraukia jo šeimą ar artimuosius;

7.1.5. konsultuodamas pacientus, papildomai naudojami standartizuotomis skalėmis, anketomis;

7.2. nustato slaugos poreikius: renka duomenis, identifikuoja slaugos problemas ir formuluoja slaugos diagnozes;

7.3. sudaro individualų slaugos planą: suskirsto slaugos problemas pagal jų pobūdį, nustato svarbiausias slaugos diagnozes, suformuluoja slaugos tikslus ir numato slaugos veiksmus;

7.4. įvertina slaugos indikacijas ir kontraindikacijas, supažindina su jomis pacientą ir atlieka slaugos veiksmus;

7.5. analizuoja ir įvertina slaugos rezultatus;

7.6. konsultuoja dėl gydytojo paskirtų vaistų vartojimo;

7.7. moko pacientą ir jo šeimos narius ar artimuosius sveikos gyvensenos, sveikatos tausojimo ir išsaugojimo, lėtinių ligų valdymo principų;

7.8. atsižvelgdamas į paciento sveikatos ir higienos būklę, koordinuoja slaugytojo padėjėjo darbą;

7.9. atlieka slaugos veiksmus:

7.9.1. paruošia darbo vietą pagal aseptikos ir antiseptikos reikalavimus;

7.9.2. paruošia tirpalus, skirtus valyti ir dezinfekuoti;

7.9.3. dirba su medicinos priemonėmis ir jas prižiūri;

7.9.4. registruoja hospitalines infekcijas, vykdo jų prevenciją;

7.9.5. tvarko medicinines atliekas;

7.9.6. komplektuoja medicinos priemones slaugos procedūroms atlikti;

7.9.7. paruošia pacientą diagnostinėms procedūroms ir laboratoriniams tyrimams, pagal kompetenciją suteikia pacientui informaciją žodžiu ir (ar) raštu apie pasiruošimą diagnostinėms procedūroms, laboratoriniams tyrimams, tyrimo ir procedūrų eigą bei galimas komplikacijas;

7.9.8. diagnostinių procedūrų metu asistuoja gydytojui, stebi paciento sveikatos būklę;

7.9.9. paskiria laboratorinius tyrimus bei pagal kompetenciją (analičių rezultato ribose) vertina jų rezultatus:

7.9.9.1. bendrą šlapimo tyrimą;

7.9.9.2. bendrą kraujo tyrimą;

7.9.9.3. gliukozės kiekio tyrimą;

7.9.9.4. uždegimo rodiklius (C reaktyvinį baltymą (CRB), eritrocitų nusėdimo greitį (ENG));

7.9.9.5. glikozilintą hemoglobina;

7.9.9.6. protrombino laiką (INR);

7.9.10. nustato kraujo grupę ir Rh faktorių;

7.9.11. paskiria, atlieka ir įvertina greitojo SARS-CoV-2 antigeno testo, greitojo SARS-CoV-2 antigeno ir gripo testo, greitojo gripo antigeno testo ir molekulinio laboratorinio tyrimo, apimančio SARS-CoV-2 ir gripo viruso nustatymą, rezultatus ir diagnozuoja COVID-19 ligą (koronaviruso infekciją) ir gripą;

7.9.12. matuoja ir vertina gliukozės kiekį kapiliariniame kraujyje;

7.9.13. paciento sveikatos būklę vertina papildomai naudodamasis standartizuotomis skalėmis, anketomis;

7.9.14. vykdo pragulų profilaktiką ir priežiūrą;

- 7.9.15. plauna makštį, atlieka makšties instiliacijas;
- 7.9.16. keičia paciento kūno padėtį;
- 7.9.17. transportuoja pacientą;
- 7.9.18. padeda sunkiai vaikstantiems, judėti galintiems tik su pagalbinėmis priemonėmis pacientams;
- 7.9.19. matuoja, vertina ir registruoja kūno temperatūrą įvairiomis medicinos priemonėmis ir įvairiose kūno vietose;
- 7.9.20. stebi, vertina ir registruoja sąmonės būklę;
- 7.9.21. matuoja, vertina ir registruoja arterinį kraujo spaudimą ir kraujo prisotinimą deguonimi;
- 7.9.22. skaičiuoja, vertina ir registruoja pulsą ir kvėpavimo dažnį;
- 7.9.23. pasiruošia defibriliacijai ir asistuoja jos metu;
- 7.9.24. atlieka defibriliaciją automatinio išorinio defibriliatoriumi;
- 7.9.25. užrašo elektrokardiogramą;
- 7.9.26. atlieka krūtinės ląstos paspaudimus ir dirbtinį kvėpavimą;
- 7.9.27. matuoja gyvybinę plaučių talpą;
- 7.9.28. išsiurbia kvėpavimo takų sekretą;
- 7.9.29. atkuria viršutinių kvėpavimo takų praeinamumą orofaringiniu ar nazofaringiniu vamzdeliu;
- 7.9.30. taiko deguonies terapiją;
- 7.9.31. prižiūri tracheostominį vamzdelį;
- 7.9.32. kateterizuoja šlapimo pūslę ilgalaikiu Folley ar vienkartinį kateteriu;
- 7.9.33. prižiūri ir keičia ilgalaikį šlapimo pūslės kateterį;
- 7.9.34. stebi, vertina ir dokumentuoja paciento diurezę;
- 7.9.35. plauna šlapimo pūslę, atlieka šlapimo pūslės instiliaciją minkštu kateteriu;
- 7.9.36. skatina šlapinimosi refleksą;
- 7.9.37. atlieka injekciją (į odą, poodį, raumenis, veną ar centrinės venos, Porto, epidūrinį kateterius);
- 7.9.38. pasiruošia ir lašina lašinę infuziją į veną, keičia tirpalus;
- 7.9.39. pasiruošia ir lašina kraujo ir jo komponentų transfuziją;
- 7.9.40. įkiša ir prižiūri periferinės venos kateterį;
- 7.9.41. prižiūri centrinės venos, Porto, epidūrinį kateterį;
- 7.9.42. paruošia dideles citostatikų dozes infuzijoms;
- 7.9.43. paruošia antibiotikus injekcijoms ar infuzijoms;
- 7.9.44. dirba su švirkštinėmis ir infuzinėmis pompomis, lašų dozatoriais;
- 7.9.45. stebi, registruoja ir vertina paciento skysčių balansą;
- 7.9.46. organizuoja maisto skirstymą ir jo pateikimą pacientui;
- 7.9.47. maitina ir girdo pacientą, jei, atsižvelgiant į jo sveikatos būklę, to negalima pavesti savarankiškai atlikti slaugytojo padėjėjui;
- 7.9.48. maitina pacientą per zondą, stomą;
- 7.9.49. prižiūri ir keičia enterinio maitinimo skrandžio zondą;
- 7.9.50. paruošia ir lašina parenterinio maitinimo tirpalą;
- 7.9.51. zonduoja ir plauna skrandį;
- 7.9.52. suteikia pagalbą vemiančiam pacientui;
- 7.9.53. klizmuoja pacientą, išskyrus per dirbtines kūno angas;
- 7.9.54. įkiša dujų vamzdelį ir jį prižiūri;
- 7.9.55. prižiūri dirbtines kūno angas (stomas), atlieka peristominės odos priežiūrą bei moko pacientą ir artimuosius prižiūrėti dirbtines kūno angas;
- 7.9.56. išdalo, sugirdo pacientams kietos ir (ar) skystos formos vaistus, padeda inhaliuoti, stebėti ir vertinti jų poveikį, šalutines organizmo reakcijas;
- 7.9.57. deda vaginalines, rektalines žvakutes;
- 7.9.58. lašina lašus į akis, nosį, ausis;
- 7.9.59. tepa tepalus;
- 7.9.60. dokumentuoja vaistų suvartojimą;
- 7.9.61. atlieka fizinės terapijos procedūras sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;
- 7.9.62. atlieka ir vertina antropometrinius matavimus;
- 7.9.63. tikrina klausą šnabždesiu, kalba ir garsia kalba;

- 7.9.64. stabdo išorinį kraujavimą naudodamas išorinio kraujavimo stabdymo priemones (spaudžiamąjį tvarstį, turniketą);
- 7.9.65. plauna akis, ausis;
- 7.9.66. tinkamai parenka tvarstį, tvarsto, prižiūri žaizdas, išima žaizdos siūlus;
- 7.9.67. prižiūri drenus;
- 7.9.68. pašalina įsisiurbusių erkę;
- 7.9.69. nustato skausmo intensyvumą naudodamas skausmo skalę bei pagal gydytojo paskyrimą ir paciento poreikį naudoti skausmo valdymo vaistiniais ir ne vaistiniais preparatais priemones;
- 7.9.70. suteikia reikiamą informaciją raštu ir (ar) žodžiu pacientui ir jo artimiesiems išleidžiant pacientą į namus ar į kitą sveikatos priežiūros įstaigą;
- 7.9.71. organizuoja sveikatos mokymą pacientui bei jo artimiesiems;
- 7.9.72. ugdo paciento ir jo šeimos sveikos gyvensenos įgūdžius;
- 7.9.73. tiksliai, laiku ir kokybiškai atlieka gydytojo paskirtas procedūras ar intervencijas;
- 7.9.74. slaugo mirštantį pacientą;
- 7.9.75. organizuoja mirusiojo kūno sutvarkymą;
- 7.9.76. keičia epicistostomos kateterį (vamzdelį), tik išklauses ne trumpesnę kaip 8 val. Lietuvos urologų draugijos parengtą ir su ministerija suderintą arba kito švietimo teikėjo parengtą ir su Lietuvos urologų draugija bei ministerija suderintą profesinės kvalifikacijos tobulinimo programą „Epicistostomos kateterio (vamzdelio) keitimo pagrindai“;
- 7.10. vykdo kitus nenuolatinio pobūdžio su darbu susijusius direktoriaus ir vyriausiojo slaugytojo pavedimus.

V. BENDROSIOS PRAKTIKOS SLAUGYTOJO TEISĖS

- 8. Bendrosios praktikos slaugytojas turi teisę:
 - 8.1. verstis bendrąja slaugos praktika Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 8.2. konsultuotis su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;
 - 8.3. atsisakyti teikti slaugos paslaugas arba nutraukti šių paslaugų teikimą, jeigu šių paslaugų teikimas prieštarauja bendrosios praktikos slaugytojo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar bendrosios praktikos slaugytojo sveikatai ar gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba, taip pat kitais Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatyme nustatytais atvejais;
 - 8.4. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;
 - 8.5. skirti ir išrašyti medicinos pagalbos priemones sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka ir būtiniosios medicinos pagalbos atveju teikdamas medikamentinę pagalbą, savarankiškai skirti vaistinius preparatus, įrašytus į Vaistinių preparatų, kuriuos savarankiškai gali skirti bendrosios praktikos slaugytojas, teikdamas medikamentinę pagalbą būtiniosios medicinos pagalbos atveju, sąrašą (Lietuvos medicinos normos priedas);
 - 8.6. gauti darbui būtinas priemones;
 - 8.7. vykdydamas Lietuvos medicinos normos 14 punkte nurodytą veiklą, tvarkyti paciento asmens duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka;
 - 8.8. reikalauti, kad darbdavys sudarytų saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas;
 - 8.9. dalyvauti įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos priemones;
 - 8.10. dalyvauti slaugos moksliniuose tyrimuose ir bendrosios praktikos slaugytojų profesinio rengimo, tobulinimo, slaugos paslaugų kokybės gerinimo ir vertinimo procese;
 - 8.11. pagal kompetenciją teikti pasiūlymus dėl darbo organizavimo, slaugos paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimo;
 - 8.12. būti Lietuvos ir (ar) užsienio organizacijų, asociacijų nariu, dalyvauti jų veikloje.
- 9. Bendrosios praktikos slaugytojas turi ir kitų teisių, nustatytų kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

VI. BENDROSIOS PRAKTIKOS SLAUGYTOJO ATSAKOMYBĖ

10. Bendrosios praktikos slaugytojas atsakingas už:

10.1 būtiniosios medicinos pagalbos teikimą teisės aktų nustatyta tvarka;

10.2. ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos priemonių rekomendavimą, organizavimo inicijavimą ir dalyvavimą jas įgyvendinant, taip pat teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės užtikrinimą;

10.3. teisės aktų nustatyta tvarka suteikto specialisto spaudo turėjimą ir naudojimą;

10.4. tik Lietuvos Respublikoje leidžiamų, sveikatos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstų, saugių tyrimo, diagnostikos ir slaugos metodų taikymą, išskyrus teisės aktuose nustatytas išimtis;

10.5. teisės aktų reikalavimus atitinkančių medicinos priemonių naudojimą ir jų naudojimo atitikties užtikrinimą pagal gamintojo pateiktą informaciją bei galiojančius teisės aktus;

10.6. medicinos dokumentų tvarkymą, statistikos ir kitų privalomosios atskaitomybės duomenų teikimą teisės aktų nustatyta tvarka;

10.7. bendradarbiavimą su asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros bei kitais specialistais;

10.8. ligų prevencijos programų vykdymą;

10.9. darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimų laikymąsi;

10.10. asmens sveikatos priežiūros įstaigos vidaus tvarkos taisyklių laikymąsi;

10.11. slaugytojo profesinės etikos principų laikymąsi, pacientų teisių užtikrinimą ir nepažeidimą, profesinės paslapties bei visos informacijos apie pacientą konfidencialumo užtikrinimą, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus;

10.12. pranešimą kompetentingoms institucijoms apie įtariamą užkrečiamąsias ligas, apsinuodijimus ir mirties atvejus teisės aktų nustatyta tvarka;

10.13. pranešimą teisėsaugos ir kitoms valstybės institucijoms apie sužalotus ar smurtą patyrusius asmenis, kai galimai padaryta nusikalstama veika, teisės aktų nustatyta tvarka;

10.14. sveikatos priežiūros paslaugų teikimo koordinavimą pagal kompetenciją smurtą patyrusiems asmenims;

10.15. savalaikį gydytojo informavimą apie paciento sveikatos būklės pokyčius, komplikacijas, vaistų nepageidaujamą poveikį ar kitus sveikatos pablogėjimo atvejus;

10.16. informacijos apie paciento sveikatą teikimą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.17. profesinės kvalifikacijos tobulinimą sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

10.18. licencijuojamos veiklos – slaugos praktikos – sąlygų laikymąsi;

10.19. sveikos gyvensenos, ligų profilaktikos, sveikatos tausojimo ir ugdymo priemonių skatinimą;

10.20. slaugos praktikos aplinkybių paaiškinimų teikimą ministerijai, teisėsaugos ir kitoms kontroliuojančioms institucijoms jų prašymu;

10.21. kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytų pareigų vykdymą.

11. Už netinkamą pareigų vykdymą, aplaidumą, netinkamą elgesį, padarytas klaidas, materialinių vertybių netausojimą ar padarytą žalą bendrosios praktikos slaugytojas gali būti traukiamas drausminėn, materialinėn, administracinėn ar baudžiamojon atsakomybėn. Atsakomybės taikymo tvarką ir ribas nustato galiojantys Lietuvos Respublikos teisės aktai.

12. Už materialinę žalą, padarytą įstaigai, bendrosios praktikos slaugytojas atsako Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, administracine arba baudžiamąja tvarka.

VII. BENDROSIOS PRAKTIKOS SLAUGYTOJO PAREIGINIŲ NUOSTATŲ KEITIMAS

13. Šie pareiginiai nuostatai gali būti peržiūrimi ir iš naujo tvirtinami:

13.1. iš esmės pasikeitus darbuotojo darbo pobūdžiui ir/ar kvalifikaciniams reikalavimams;

13.2. pasikeitus pareigybės pavadinimui;

13.3. pasikeitus įstaigos struktūrai;

13.4. direktoriaus sprendimu.